

Perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistamistyöryhmälle

Asia: **tasa-arvo ja teknologiakasvatus**

Hyvä perusopetuksen yleisten tavoitteiden ja tuntijaon uudistamistyöryhmän jäsen

Tiedämme, että ryhmäänne ovat lähestyneet monet eri tahot. Toivomme kuitenkin, että paneudutte alla esittämäämme.

Koko suomalaisen peruskoulun olemassaolon ajan peruskoulun opetussuunnitelman perusteet (1970, 1985, 1994 ja 2004) ja opetussuunnitelma (1970) ovat korostaneet, että käsitöissä ei oppilaita eroteltaisi sukupuolen mukaan. Opetussuunnitelman perusteet 1994 ja 2004 ohjaavat yksiselitteisesti, että kaikkien oppilaiden tulee opiskella sekä teknisen työn että tekstiilityön sisältöjä. Opetussuunnitelman perusteiden ohjeista huolimatta suuri osa perusopetuksen kouluista pakottaa vielä tänäkin päivänä sulkemaan pois toisen käsityön yleissivistyksen osa-alueen neljännen luokan jälkeen. Toivomme, että työryhmänne ottaisi selkeän kannan tasapainoisen yleissivistyksen takaamiseksi kaikille oppilaille. Valintaa voidaan toki jatkossakin tarjota, mutta valinnan perusteeksi tulisi olla nykyistä paremmat pohjatiedot. Neljännellä luokalla tehtävää "valintaa" ohjaa enemmän kaverit, vanhemmat ja opettajat. Tänäkin päivänä tarjotaan valinnaisia kursseja kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla. Näin voisi olla jatkossakin. Perusopetuksen viimeisillä luokilla oppilaille on jo asiantuntemusta valita jompaankumpaan käsityön sisältöalueeseen tai molempiin sisältöalueisiin painottuvia kursseja.

Yhteiskunnan kehittyessä myös opetuksen sisältöjen ja tavoitteiden tulee kehittyä. Monissa maissa käsityökasvatus on kehittynyt teknologiakasvatukseksi. Tämän kehityksen myötä perinteiset, usein sukupuolen mukaiset jaotkin ovat jääneet historiaan. Esimerkiksi Englannissa craft-oppiaine on kehittynyt design ja technology-oppiaineeksi. Yhdysvalloissa reformi on johtanut technology education-oppiaineen kehittymiseen, ja sitä kautta esimerkiksi tyttöjen osallistuvuus on kohonnut yläasteellakin (middle schools) noin puolen ikäluokasta (Sanders 2001). Suomessakin edellinen Perusopetuksen uudistamistyöryhmä esitti (2001, 31), että **"kaikille yhteisen käsityön opetus voisi vuosiluokilla 5-7 olla kaikille oppilaille pääosin samansisältöistä käsittäen tekstiilityöhön, tekniseen työhön ja teknologiaan liittyvää ainesta."** Vuoden 2004 opetussuunnitelman perusteissa käsityön tavoitteissa ja sisällöissä nämä sisältöalueet tulevatkin hyvin ilmaistuiksi. Valitettavasti teknologiakasvatuksen osuutta ei ole nostettu otsikkotasolle, mikä saattaa olla syynä siihen, että useissa kouluissa teknologiakasvatuksen osuus jää minimaaliseksi. Toivomme, että 2001 työryhmän tavoin myös teidän työryhmänne korostaisi uudelleen teknologiakasvatuksen tärkeyttä.

Vuoden 2004 opetussuunnitelman perusteissa yksi aihekokonaisuus on Ihminen ja teknologia. Tämän aihekokonaisuuden ja käsityön tavoitteet sekä sisällöt ovat monilta osin yhteneviä. Opetuksen holistisesta näkökulmasta ajatellen teknologiaa tulee tarkastella eri oppiaineissa aina kun se on luontevaa. Käsityö (tai käsityö ja teknologia tai teknologiakasvatus) voisi kuitenkin olla aine, joka ottaisi "päävastuun" teknologian opettamisesta ja koordinoinnista. Nykyisessä opetussuunnitelman perusteissa käsityö on yksi harvoista oppiaineista, jossa on tavoitteena ohjata oppilasta luovuuteen ja innovointiin. Nämä ovat varmasti myös tulevaisuudessa merkittävää henkistä pääomaa.. Lisäksi teknologian eettiset pohdinnat kuuluvat jokaisen kansalaisen yleissivistykseen.

Suomessa tekniikan alan opiskelijoista ja työntekijöistä noin viidennes on naisia. Tilanne on samankaltainen useissa EU-maissa. Näyttää siltä, että yksi selittävä tekijä tälle on, että tytöt

pidetään erossa teknologiaopinnoista. Jos heille ei anneta mahdollisuutta opiskella riittävästi teknologiaa perusopetuksessa, asenteita on vaikea muuttaa positiivisiksi ammatinvalintaiässä. . Olemme osallistuneet vuosina 2007-2009 kansainväliseen EU-hankkeeseen, jonka tavoitteena oli selvittää miten tyttöjä saataisiin kiinnostumaan teknologiasta. Hankkeeseen osallistui 15 yliopistoa 11 eri maasta. UPDATE-hankkeen nettisivut ovat luettavissa osoitteessa:

http://update.jyu.fi/index.php/Main_Page

ja erityisesti peruskoulua koskevat osoitteet ovat:

<http://update.jyu.fi/index.php/Public:Wp3:Mainpage> ja

http://update.jyu.fi/index.php/Category:Elementary_School sekä

http://update.jyu.fi/index.php/Category:General_Education

Jokaisen oppilaan, tytön ja pojan, on saatava eväät teknologisessa maailmassa toimimiseen tuleepa hänestä sitten aikuisena teknologian kehittäjä, päätöksentekijä tai kuluttaja. Miltä maailma näyttäisi nyt jos teknologiaa olisivat kehittäneet myös naiset?

Vastaamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin.

Aki Rasinen
lehtori, teknisen työn ja teknologian pedagogiikka, KT
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto
aki.rasinen@jyu.fi
014-2601815

Pasi Ikonen
teknologiakasvatuksen yliopistonopettaja, KM
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto
pasi.h.ikonen@jyu.fi
014-2601818

Timo Rissanen
teknologiakasvatuksen yliopistonopettaja, KM
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto
timo.rissanen@jyu.fi
014-2601817

Sonja Virtanen
teknologiakasvatuksen yliopistonopettaja, KM
Opettajankoulutuslaitos
Jyväskylän yliopisto
sonja.virtanen@jyu.fi
014-2601816